

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier mw. drs. K. Bolt
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

dhr M.C. ten Dam
AD/KAB/KAB

Telefoonnummer +31235143147
damm@noord-holland.nl

1 | 4

**Betreft: voorstel Versterking kwaliteit en integriteit lokaal bestuur:
ondersteuningsteam bestuurlijke weerbaarheid en ondermijning**

Verzenddatum

Kenmerk

1080724/1080859

Geachte leden,

Uw kenmerk

Ter uitvoering van art. 167, tweede lid, van de Provinciewet (inzake de actieve informatieplicht) informeren wij u over het volgende.

Op 19 februari 2018 zijn in de commissie Economie, Energie & Bestuur de Aanvullende voorstellen uitvoering motie 110 besproken, waaronder het voorstel *Versterking kwaliteit en integriteit lokaal bestuur: ondersteuningsteam bestuurlijke weerbaarheid en ondermijning*. De Staten hebben de voordracht inmiddels aanvaard.

In de bijeenkomst voor de burgemeesters in Noord-Holland over 'ondermijning openbaar bestuur' van vrijdag 9 maart 2018 op het provinciehuis heeft de commissaris van de Koning dit voorstel nader toegelicht. Naast de burgemeesters waren daar ook de Hoofdofficieren van Justitie en de chefs van de politie-eenheden van Amsterdam, Noord-Holland en Midden-Nederland aanwezig. Het voorstel is daar goed ontvangen. In deze besloten bijeenkomst is verder vooral stilgestaan bij de dilemma's die burgemeesters ervaren bij de aanpak van de georganiseerde ondermijnende criminaliteit en bij het versterken van de weerbaarheid van het eigen bestuur en de ambtelijke organisatie tegen ondermijning. Op 3 april jongstleden heeft de CdK met enkele burgemeesters verder gesproken over de aanpak van ondermijning, met name over de rol die de provincie kan spelen bij het bevorderen van de bestuurlijke weerbaarheid van gemeenten. Wij willen u hierbij graag informeren over de uitkomsten.

Globale doelstelling

De doelstellingen in het voorstel *Versterking kwaliteit en integriteit lokaal bestuur* worden door de burgemeesters onderschreven. Het uiteindelijke doel is dat alle gemeenten in Noord-Holland, als ook de waterschappen en de provincie zelf, tenminste een adequaat en gedeeld basiskennisniveau hebben over de ondermijnende criminaliteit en over de eigen weerbaarheid en in staat zijn om vervolgens tot (gezamenlijk) effectief beleid en maatregelen te komen. Om dit te stimuleren en te zorgen dat dit binnen afzienbare tijd gerealiseerd zal worden, richt de provincie een ondersteuningsteam op die gemeenten en waterschappen hierbij gaat helpen.

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143
Fax (023) 514 3030

Dreef 3
2012 HR Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk nummer 34362354
Btw nummer NL.0010.03.124.B.08

Bewustwording

Allereerst blijkt de ernst en omvang van de georganiseerde ondermijnende criminaliteit in Noord-Holland nog met enige regelmaat te worden onderschat. Het ondersteuningsteam zal daarom waar nodig bijdragen aan verdere bewustwording. Het team kan bijeenkomsten en workshops organiseren voor bijvoorbeeld wethouders en gemeenteraadsleden, maar mogelijk ook voor andere partijen, zoals publieke uitvoeringsinstanties of ondernemers in het midden-kleinbedrijf.

Weerbaarheidsbeelden

De regionale informatie en expertise centra (RIEC's) van Amsterdam-Amstelland, Midden-Nederland en van Noord-Holland zijn op dit moment bezig om voor de gemeenten in Noord-Holland ondermijningsbeelden te maken. Naar verwachting zullen uiterlijk begin 2019 alle gemeenten in Noord-Holland over een dergelijk ondermijningsbeeld beschikken. Niet in alle gevallen worden deze beelden echter aangevuld met een weerbaarheidsbeeld van de eigen kwetsbaarheden. In aansluiting op de ondermijningsbeelden die door de RIEC's worden opgeleverd, zal het ondersteuningsteam gemeenten weerbaarheidsbeelden aanbieden. Het zal naar schatting gaan om een totaal van ongeveer dertig nog op te leveren weerbaarheidsbeelden.

Gemeentelijk beleid

Het voorgestelde ondersteuningsteam zal met name een kennis- en adviesfunctie hebben. Zij moet gemeenten helpen om te zorgen dat hun beleid als het ware ook echt van het papier afkomt. Daar blijkt de grootste behoefte te liggen. Om uiteenlopende redenen blijkt het voor gemeenten, zeker de kleinere, vaak nog lastig om van een ondermijningsbeeld naar een effectieve aanpak van de ondermijnende criminaliteit te komen en om van een weerbaarheidsanalyse naar concrete verbeteringen in de eigen organisatie en processen te komen. Hoe breng je beleidsintenties daadwerkelijk in de praktijk? Het ondersteuningsteam zal bevorderen dat bestaande instrumenten beter worden benut. Te denken valt aan gebruik van Bibob (integriteitstoets bij vergunningen en subsidies) en Damocles (sluiting drugspanden), maar bijvoorbeeld ook aan gebruik van barrièremodellen, waarin concrete stappen beschreven staan om bepaalde criminele activiteiten te frustreren. Het ondersteuningsteam zal helpen om die barrièremodellen te implementeren en indien gewenst bijvoorbeeld ook nieuwe barrièremodellen kunnen laten ontwikkelen.

Bovengemeentelijk beleid

De focus van de RIEC's ligt vooral op het samenbrengen van informatie en op analyse, minder op treffen van (integrale) maatregelen. Samen optrekken is in dit geval van belang, alleen al om te voorkomen dat een effectieve lokale aanpak resulteert in verplaatsing van de problemen, het zogeheten waterbedeffect. Met het oog daarop zouden gemeenten de aanpak van ondermijning tezamen vorm moeten geven, ook in die gemeenten waar (ogenschijnlijk) nog nauwelijks sprake is van ondermijnende criminaliteit. Het ondersteuningsteam zal waar nodig meewerken aan bovengemeentelijke, regionale samenwerking en opbouw van de noodzakelijke expertise en capaciteiten. Concreet kan het ondersteuningsteam bijvoorbeeld samen met de RIEC's gemeente-overstijgende thematische ondermijningsbeelden maken over bijvoorbeeld bedrijventerreinen, havens of recreatie- en vakantieparken.

Desgewenst zal het team ook een rol spelen bij het opzetten van pilots voor een integrale thematische aanpak van ondermijnende criminaliteit in bijvoorbeeld vakantieparken. Hierbij zal ook gekeken worden naar ruimtelijke, economische en/of financiële maatregelen voor de langere termijn.

Provinciaal weerbaarheidsbeeld

Naast de oplevering van gemeentelijke weerbaarheidsbeelden, zal ook een weerbaarheidsbeeld van de provincie zelf gemaakt worden. Hierin worden de kwetsbaarheden voor ondermijnende handelingen en integriteitsschendingen bij de uitoefening van specifiek de provinciale taken en verantwoordelijkheden geïnventariseerd, met daarbij aanbevelingen voor het oplossen van die geconstateerde kwetsbaarheden. Het is dus geen stapeling van gemeentelijke weerbaarheidsbeelden, maar een aparte analyse voor en over de provincie zelf.

Uitgangspunten programma

Het voorgestelde programma loopt vanaf heden tot eind 2019. Met het ondersteuningsteam wordt geen aparte organisatie opgezet, maar wordt aangesloten bij bestaande organisaties en samenwerkingsstructuren in Noord-Holland. Het is dan ook de bedoeling dat het ondersteuningsteam op termijn weer wordt opgeheven en aandachtspunten zijn geborgd in de gemeentelijke of provinciale organisatie en in de bestaande samenwerkingsstructuren. De concrete activiteiten van het ondersteuningsteam zullen ontplooid worden in afstemming en desgewenst in samenwerking met RIEC Amsterdam-Amstelland, Midden-Nederland en Noord-Holland. Het is van belang dat al hetgeen het ondersteuningsteam doet, aansluit op de vraag en behoefte en op lopende activiteiten van onder meer het RIEC en de gemeenten. Per regio zal dat verschillen. Waar in de RIEC-regio Noord-Holland bijvoorbeeld waarschijnlijk als eerste gekeken zal worden naar gemeentelijke weerbaarheidsbeelden, zal in Gooi en Vechtstreek waarschijnlijk vooral aandacht zijn voor het ondersteunen van gemeenten bij het in de praktijk brengen van beleidsintenties.

Voor het gehele programma is door de provincie Noord-Holland over twee jaar een totaalbedrag van € 800.000 gereserveerd. Naast personele kosten van het ondersteuningsteam zoals voor een projectleider is het budget nadrukkelijk bestemd voor de eerder genoemde projecten en pilots, zoals het organiseren van bewustwordingsbijeenkomsten of het laten maken van thematische ondermijningsbeelden en aanvullende barrièremodellen. Afhankelijk van de precieze invulling van de werkzaamheden is daarbij op onderdelen inhuur van tijdelijke (externe) deskundigen voorzienbaar. Door een beter zicht te krijgen op de risico's en ontwikkelingen kunnen er in de provincie nieuwe risico's zichtbaar worden waarvoor nieuwe producten ontwikkeld moeten worden. In het budget is enige ruimte en daarmee flexibiliteit voorzien om hier op te kunnen acteren.

Projectleider

Op korte termijn zal de projectleider van het ondersteuningsteam aangesteld worden. Hij of zij zal conform de in deze brief geschetste lijn zorgdragen voor de nadere invulling en uitvoering van het programma en beperkte (personele) invulling van het ondersteuningsteam. De projectleider zal dit doen in overleg met betrokken partijen en zal daarbij zowel op bestuurlijk als op

managementniveau het gesprek aangaan. Van de projectleider wordt verwacht dat hij of zij voor de betrokken gemeenten en regionale samenwerkingsverbanden optreedt als gesprekspartner en deskundig adviseur.

De provincie zelf zal ook het nodige doen en blijven doen. De commissaris van de Koning blijft uit hoofde van zijn rijkstaken in ieder geval over dit onderwerp in gesprek met de burgemeesters in Noord-Holland en kan – indien nuttig en nodig – ook een schakelfunctie vervullen richting het kabinet.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris

voorzitter

Kopie aan Gemeenteraden in Noord-Holland

Burgemeesters in Noord-Holland